

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE PERCUSIÓN III. CURSO 2023/2024

CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA

TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO Decreto 163/2015 do 29 de outubro)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN												
DISCIPLINA PERCUSIÓN												
ESPECIALIDADE:	INTERPRETACIÓN								ITINERARIOS:			
CARÁCTER:	OBRIGATORIO								TIPO DE CLASE:		INDIVIDUAL	
DEPARTAMENTO:	PERCUSIÓN								XEFA DE DPTO.:		Luis Miguel Sobrevela Romaguera	
CURSOS	1º curso		2º curso		3º curso		4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:		Luis Miguel Sobrevela Romaguera	
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:		1 ½	
ECTS/CUAD.	9	9	9	9	10	10	10	12	Observacións:			
DOCENTES:	NOME E APELIDOS								EMAIL/TEL/WEB		TITORÍA	
	Carla Figueroa Vila								carlafigueroavila@hotmail.com		Venres 12h.	

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS

DESCRITOR: Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.

COÑECEMENTOS PREVIOS: Os requeridos para a superación do cuadrimestre anterior.

RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS: Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxia principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano Acompañante, Repertorio Orquestral e Música de Cámara. Débese considerar a estratexia de intentar relacionar dentro do posible os contidos das materias citadas.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:

- T1 Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
- T2 Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
- T3 Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
- T6 Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal.
- T13 Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
- T15 Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
- T17 Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social da importancia do patrimonio cultural, a súa incidencia nos diferentes ámbitos e a súa capacidade de xerar valores significativos.

COMPETENCIAS XERAIS:

- X1 Coñecer os principios teóricos da música e ter desenvolvido adecuadamente aptitudes para o recoñecemento, a comprensión e a memorización do material musical.
- X3 Producir e interpretar correctamente a notación gráfica de textos musicais.
- X6 Dominar un ou máis instrumentos musicais nun nivel adecuado ao seu campo principal de actividade.
- X8 Aplicar os métodos de traballo máis apropiados para superar os retos que se lle presenten no terreo do estudo persoal e na práctica musical colectiva.
- X11 Estar familiarizado cun repertorio amplo e actualizado, centrado na súa especialidade pero aberto a outras tradicións. Recoñecer os trazos estilísticos que caracterizan ao dito repertorio e poder describilos de forma clara e completa.
- X13 Coñecer os fundamentos e a estrutura da linguaxe musical e saber aplicarlos na práctica interpretativa, creativa, de investigación ou pedagóxica.
- X21 Crear e dar forma aos seus propios conceptos artísticos tendo desenvolvido a capacidade de expresarse a través deles a partir de técnicas e recursos asimilados.
- X24 Desenvolver capacidades para a autoformación ao longo da súa vida profesional

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:

- E11 Interpretar o repertorio significativo da súa especialidade tratando de xeito adecuado os aspectos que o identifican na súa diversidade estilística.
- E12 Construír unha idea interpretativa coherente e propia.
- E14 Expresarse musicalmente co seu Instrumento/Voz de xeito fundamentado no coñecemento e dominio na técnica instrumental e corporal, así como nas características acústicas, organolóxicas e nas variantes estilísticas.
- E15 Comunicar, como intérprete, as estruturas, ideas e materiais musicais con rigor.
- E16 Argumentar e expresar verbalmente os seus puntos de vista sobre a interpretación, así como responder ao reto que supón facilitar a comprensión da obra musical.
- E110 Coñecer as implicacións escénicas que leva a súa actividade profesional e ser capaz de desenvolver as súas aplicacións prácticas.

Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015 do 29 de outubro

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1.- Adquirir nivel técnico suficiente como para abordar obras de alto nivel nos instrumentos principais: caixa, marimba, multipercusión, timbais, vibráfono, xilófono e pequena percusión. Sempre orientado e vinculado có feito interpretativo.	EI1, EI4, X1, X3,X6,XG8,X13, X24, T1, T2, T6, T13, T15, T17.
2.- Desenvolver e aportar ideas propias á interpretación con criterio, coherencia, sensibilidade e imaxinación facendo uso dunha liberdade responsable.	EI1, EI2, EI4, EI5, X1, X3,X6, X11,X13,, X21, X24; T1, T3, T6, T13, T15, T17.
3.- Comprender e demostrar a comprensión por medio da interpretación de diferentes culturas e dos distintos estilos musicais ao longo da historia poñendo especial énfase na música do s.XX e XXI.	EI1, EI2, EI4, EI5; T2, T3, T6, T13, T15, T17, X1, X3, X6, X13, X15.
4.- Tocar en público con destreza e autocontrol tendo en conta os aspectos de arte escénica que debe ter un concerto.	E1, E2, E4, E5, E10, X1,X3,X6,X8, X11, X13, X21, T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17.
5.- Coñecer e aplicar con autonomía distintas técnicas de estudio que axuden a optimizar o tempo e o esforzo valorando a práctica instrumental como proceso de aprendizaxe imprescindible para o futuro exercicio profesional.	E1, E2, E4, E5, X6, X8,XG13,XG21, X24; T1, T2, T3, T6, T13, T15.
6.- Valorar con autonomía e obxectividade a propia interpretación.	EI2; X6, X21, X24, T2, T6, T13, T15.
7.- Elaborar pequenos traballos e notas ao programa sobre as obras que se traballen axudando a comprender mellor a obra e aportando conclusións propias.	EI6, X11G, X24; T2, T3, T13, T17)

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1.- Caixa	Mecanismo de suxeición. Golpe de pistón: matices, acentos e apoios. Golpe simple. Dobres golpes. Golpes triples. Golpes de multirrebote. Combinacións básicas de golpes simples, dobres e multirrebote. Interpretación de estudos e obras orquestrais e rudimentais na caixa: respecto das indicacións escritas, os apoios e dirección de compás.	Todas
2.- Timbais	Golpe de pistón. Articulación legato e staccato. A Afinación no timbal. O estilo orquestral no timbal. Interpretación de estudos orquestrais.	Todas
3.- Vibráfono	A técnica de catro baquetas e o seu sistema de suxeición. Cambios de intervalo. Os cinco tipos de movemento das baquetas en técnica Burton: rotacións de antebrazos. Perfeccionar os cinco tipos de movemento (simple alternado, dobre lateral, dobre vertical, redobre independente). Golpe de pistón. Acordes e desprazamentos entre acordes. Dampening e apagados con pedal. Articulacións picadas e ligadas con pedal.	Todas
4.- Multipercusión/pequena percusión	Criterios de colocación dos instrumentos do setup. Os timbres e as súas características dentro do conxunto do set. Os instrumentos de multipercusión e as súas características sonoras: distintas áreas de ataque. A posición fronte ao setup. Conciencia corporal e desprazamentos. A música polifónica para multipercusión: diferenciación de planos sonoros, polirritmias básicas entre extremidades. Pandeireta, pratos chocados, triángulo, castañolas: técnica/estudos específica.	Todas
5.- Marimba	Técnica suxeición catro baquetas, mecanismo de cambio de intervalos. Perfeccionamento dos cinco tipos de movemento. Distintos tipos de ataque aplicados á marimba: downs, fulls, ups e os diferentes golpes intermedios. Movemento continuo e golpe de pistón aplicado á interpretación.	Todas
6.- Audicións e posta en escena	Preparación xeral para unha audición	Todas
7.- Notas ao programa	Elaboración de notas onde se defendan os puntos de vista sobre unha interpretación determinada e onde se facilite a comprensión musical.	Todas
TOTAL SESIÓNS:		16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
<p>Actividades introdutorias</p> <p>Acercamento entre alumno e profesor e avaliación inicial. O alumno comentará o traballo feito con anterioridade aportando información de métodos e obras interpretadas. Realizarase exercicios de primeira vista de caixa, timbais e láminas. O profesor fará as preguntas necesarias sobre cuestións musicais e técnicas e expoñerá ao alumno o plan de traballo.</p> <p>ESTABLECERASE O TRABALLO A REALIZAR EN TODO O CUADRIMESTRE NA PRIMEIRA QUINCENA DO MESMO.</p>	1 ½		1 ½
<p>Exposición práctico-teórica</p> <p>O profesor propoñerá exercicios técnicos, fragmentos ou obras explicando o proceso a seguir para unha interpretación axeitada. A explicación irá acompañada polo exemplo práctico do profesor. O alumno terá que tocar os exemplos interiorizando as indicacións.</p>	7 ½		7 ½
<p>Exposición da práctica individual</p> <p>O alumno interpretará obras ou exercicios técnicos propostos nas clases anteriores. O profesor aclarará dúbidas e guiará ao alumno cara unha interpretación correcta. Do mesmo xeito o profesor aportará estratexias, técnicas e solucións que axuden a superar as dificultades puntuais e que máis adiante se poidan utilizar noutros contextos.</p>	15		15
<p>Práctica individual</p> <p>Coas ferramentas aprendidas na clase o alumno practicará exercicios técnicos e estudiará os fragmentos e obras traballados na clase.</p>		242	242
<p>Pescuda de información, redacción de pequenos textos.</p> <p>O profesor guiará ao alumno para obter información sobre as obras e os compositores dos que interpreta obras. O alumno, redactará notas ao programa e pequenos traballos sobre as obras que están traballando.</p>		4	4
TOTAL HORAS (90h=3ECTS):			270

6. AVALIACIÓN PRESENCIAL			
CRITERIOS DE AVALIACIÓN	FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
C1, C2, C4, C5, C6	Seguimento diario das sesións semanais. Audicións e/ou gravacións no transcurso do cuadrimestre.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, T1, T2, T3, T6, T15.	40%
C1, C2, C3, C4, C5, C6	Audicións públicas parciais e finais.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	60%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
C1, C2, C3, C4, C5, C6	Audición final e/ou parcial, na que se interpretarán todas as obras e estudos programados.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) Os alumnos perderán a avaliación para o cuadrimestre continua en caso de superar as tres faltas por cuadrimestre			
C1, C2, C3, C4, C5, C6	Audición final e/ou parcial, na que se interpretarán todas as obras e estudos programados.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
C1, C2, C3, C4, C5, C6	Audición final e/ou parcial, na que se interpretarán todas as obras e estudos programados.	EI1, EI2, EI4, EI5, EI10, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24 T1, T3, T6, T13, T15, T17.	100%
<p>Observacións:</p> <ul style="list-style-type: none"> Os programas de concerto deberán de ser consensuados co profesor da materia. Poderanse conceder matrículas de honra (MH) ao 5% do alumnado coas mellores cualificacións, sempre que acaden un mínimo de 9.No caso de existir máis propostas a MH das que por norma se poden conceder, a adjudicación seguirá os criterios establecidos pola CCP o 26 de marzo de 2015: adjudicarase a/s MH por orden de cualificación acadada na materia, de maior a menor. Se por este procedemento houbera algún tipo de empate, recurrirase á nota media de expediente e adjudicarase a/s MH por orden de media de expediente, de maior a menor. Incorrer en plaxio (non facer a adecuada referencia ás fontes empregadas) en calquera dos traballos escritos será motivo de nota global de 0 na disciplina. <p>Criterios de avaliación:</p> <p>C1.- Interpretar obras de diferentes estilos comprendéndoas e comprendendo o seu contexto.</p> <p>C2.- Tocar en público como solista ou acompañado con destreza e autocontrol.</p> <p>C3.- Facer os exercicios técnicos con corrección no movemento e poñendo atención á calidade do son.</p> <p>C4.- Demostrar o dominio técnico das pezas interpretadas.</p> <p>C5.- Demostrar autonomía á hora de preparar pezas, poñendo ideas propias con criterio coherente, sensibilidade e imaxinación e sen deixar de respectar a partitura facendo uso dunha liberdade responsable.</p> <p>C6.- Facer traballos escritos sobre temas relacionados coa materia con capacidade crítica e analítica, aportando datos reveladores.</p>			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
<p>Deberanse cumprir as disposicións vixentes no marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social.</p> <p><i>Asimesmo terase en conta a ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.</i></p>	<p>Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.</p>

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

Partituras orientativas	
Marimba	
My Lady Wite	Maslanka
Memories of the Seashore	K.Abe
Conversation	A Miyoshi
Rotations	E. Sammut
Suite nº2	Y. Takahoshi
Il Sogno Di Paciocchino	N.J. Zivkovic
Suites de Cello	J. S. Bach
Tres preludios	N. Rosauero
VIBRÁFONO	
Estudo 25	D. Friedman
Estudo 26	D. Friedman
Ilmo	M. Glentworth
Sunbell	M. Glentworth
Vacilaciones	D. Almada
Texas Hoedown	D. Friedman
Tunes you know	arr. B. Molenhof
Suomineito	N.J.Zivkovic
MULTIPERCUSIÓN	
Inspiration Diabolique	R. Tagawa
The Love of L'histoire	de Lancey
Composition in Blue, Grey and Pink	A. Ford
English suite	W. Kraft
Dualités	A. Miyamoto
Tork	J. Campbell
CAIXA	
March-Cadenza	G. Mortensen
The Noble Snare	Varios
Estudios (Douze Études)	J. Delecluse
Portraits in Rythm (selección de estudos)	A. Cirone
La Caixa d'Orquestra	M. Ramada
TIMBAIS	

L'oreille du timbalier	J. Delecluse
Sonata for Timpani	J. Beck
Raga nº1	W. Cahn
Toccata for Timpani	E. L. Diemer
Rhapsody no. 2 for Timpani	A. A. Orfaly
Classic-African	J. Aiello
Estudos	N. Woud
Estudos	G. Whaley
Estudos	J. Delecluse
Seven Dances	G. Frock

Métodos

Bellson, Louis. Modern Reading Text in 4/4 For All Instruments, Alfred Publishing Company (March 22, 1985).

Cirone, Anthony. Portraits in Rhythm. Bellwin Mills Publishing Corporation 1966

Delecluse, Jacques. Exercices Journaliers 1, 2, 3.. Editions Alphonse Leduc

Delecluse, Jacques, Vingt Studies d'après R. Kreutzer. Editions Alphonse Leduc

Delecluse, Jacques. Vingt Studies pour Xylophone. Editions Alphonse Leduc

Delecluse, Jacques. 12 estudios para Caixa.. Editions Alphonse Leduc

Firth, Vic. The Solo Timpanist. Carl Fisher Publications

Goldenberg, Morris. Modern School: Xylophone, Marimba, Vibraphone. Alfred Publishing Company (October 24, 2002).

Hamilton Green, George George Hamilton Green's Instruction Course for Xylophone: A Complete Course of Fifty Lessons. Meredith Music Publications, March 1, 1983.

Peters, Mitchell. Fundamental Method for Timpani. Alfred Publishing co. 1993.

Peter, Mitchell. Developing Dexterity. Mitchell Peters 1968.

Stevens, Leigh Howard. Method of Movement for Marimba. Keyboard Percussion Publications, 1993.

Morello, Joe. Master Studies 1 e 2. Modern Drummer Publications inc. Hal Leonard Corporation

Stout, Gordon B. Ideo-kinetics. M. Baker Publications, NY1993.

Textos sobre música e percusión

Blades, James. Percussion Instruments and Their History, The Bold Strummer LTD, 1970

Blum, David. Casals y el arte de la interpretación. Idea Books 2000

Dibelius Ulrich. La música contemporánea a partir de 1945, Akal Música, 2004

Klöppel, Renate. Ejercitación mental para músicos. Idea Books 2005.

Montagu, Jeremy. Timpani Percussion, Yale Music Instrument Series, 2002

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
CULTURA, EDUCACIÓN
E UNIVERSIDADE

C S M
CONSERVATORIO SUPERIOR
DE MÚSICA DA CORUÑA

Reynolds, Roger. Form and Method Composing Music, Routledge, 2002

Schick, Steven. The Percussionist's Art, University of Rochester Press, 2006

Varios . Percussive Notes, arquivos da Percussiove Arts Society dende 1960. <http://www.pas.org>